moteris

1970 Nr. 5 (77)

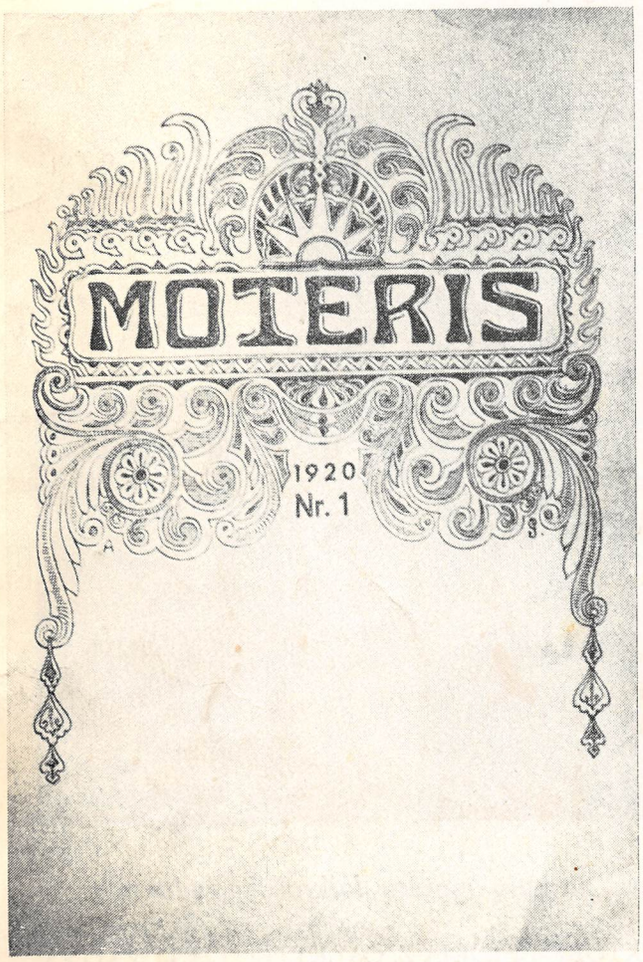

Ši "Moteris" yra skiriama paminėti penktąjį dešimtmetį (1920 – 1970) nuo jos pirmojo numerio išleidimo. Tai yra raiški sukaktis savoje tradicijoje, uždaviniuose ir organizacijoje.

Lietuvių moterų sąjūdis prasidėjo dvidešimtojo amžiaus pradžioje. 1907 m. įvykusiame pirmame Lietuvos moterų suvažiavime įsisteigė (oficialiai užregistruota 1908 m.) Lietuvių Katalikių Moterų Draugija, kurios tikslas buvo: "Suvienyti lietuves katalikes moteris bendram kultūros visuomeniniam darbui, kelti jų ekonominę gerovę ir išrišti moterų klausimą pagal Katalikų Bažnyčios mokslą". Rezultatai jau matomi, kada 1910 m. yra išleidžiamas pirmasis lietuvių moterų laikraštis "Lietuvaitė", 1918 m. – "Moterų Balsas" ir 1920 m. spalio mėn. Vilniuje pasirodo pirmoji "Moteris". Pagrindiniai moterų laikraščių tikslai buvo: kovoti už moterų teises ir kelti tautiškumą. To laiko moterys gyvendamos spaudos draudimo priespaudoje neturėdamos nei socialinės padėties, nei materialinių gėrybių, o dažniausiai pačios be pakankamo mokslo, sugebėjo įkurti ir išlaikyti moterišką spaudą. Ar tai būtų veteranė-intelektualė moterų veikėja ar paprasta kaimo moterėlė, LIETUVĖ MOTERIS galėjo didžiuotis savo pradėtu darbu ir atsiektais rezultatais, nes jau 1937 m. katalikių moterų spaudos tiražas peržengė milijoną egzempliorių.

"Moters" žurnalui išeivijoje, Kanadoje, šiemet sueina penkioliktieji metai, kaip yra tęsiama Lietuvoje pradėta tradicija. Dabartinės gyvenimo sąlygos ir aplinka skiriasi nuo anų laikų, taip pat skiriasi ir žurnalo paskirtis. Viena gija, tačiau, kuri jungia praeitį ir dabartį yra "Moters" lietuviškumas ir moteriškumas.

Su pagarba prisimename visas lietuviškos moterų spaudos įsteigėjas-veteranes, darbuotojas ir jos išlaikytojas.

Sveikiname dabarties visus bendradarbius, rėmėjus, dėkojame už bendrą darbą ir kviečiame visas lietuves moteris palaikyti savą spausdintą žodį.

Red.

Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos Lietuvoje leistų pirmųjų moterų laikraščių redaktorės:

IŠ K. VIRŠUJE – "MOTERŲ BALSO" (1918 M.) REDAKTORĖ-LEIDĖJA Z. ČALKYTĖ; "LIETUVAITĖS" (1910 M.) REDAKTORĖ-LEIDĖJA TERESĖ KUBILINSKAITĖ; "MOTERS (1920 M.) REDAKTORĖ STEFANIJA LADIGIENĖ; ANTROJE EILĖJE IŠ K. ELENA STARKIENĖ, MAGDALENA GALDIKIENĖ, ONA BELECKIENĖ-GAIGALAITĖ; TREČIOJE EILĖJE IŠ K. ROZALIJA PETRONIENĖ (PETRUŠAUSKIENĖ) ONA LABANAUSKAITĖ, M. RUŠKYTĖ, JADVYGA DRUNGAITĖ.

(Klišė-montažas imta iš "Tiesos ir Meilės Tarnyboje")